FREMMEDE I KARL OVES PARADIS: LÆRERVEJLEDNING TIL UNDERVISNINGSMATERIALET

UDARBEJDET AF

DFUNK – DANSK FLYGTNINGEHJÆLP UNGDOM

2022

Introduktion til lærervejledningen
Dette er en lærervejledning til undervisningsmateriale udarbejdet af DFUNK - Dansk Flygtningehjælp Ungdom. Undervisningsmaterialet er dermed udarbejdet i forlængelse af organisationens positionering både politisk, socialt og strukturelt i forhold til flygtningeområdet.

Materialet henvender sig primært til ungdomsuddannelser. Det behandler først og fremmest den nationale og globale flygtningesituation, og der tages afsæt i filmen "*Fremmede i Karl Oves Paradis*" fra 2021. Formålet med dette materiale er at få eleverne til at:

1) tage sig tid til at reflektere over fakta, myter og fordomme på flygtningeområdet,
2) opsøge og dykke ned i fakta samt
3) komme med bud på, hvordan vi alle selv har mulighed for at handle.

Hensigten er, at eleverne bl.a. får et indblik i hvilke forhold, der er gældende for unge med flugterfaringer, når de ankommer til Danmark og søger asyl. Det stiller også spørgsmål til, hvordan vi mennesker forholder os til mødet med nye eller "fremmede," samt hvad den gensidige relation har af betydning for både de lokale og de nyankommne.

Materialet er udarbejdet med henblik på to undervisningsgange af 1,5 time, hvorfor denne vejledning også er opdelt i to dele.

Første undervisningsgang

Den første undervisningsgang er delt op i tre dele:

Del 1: Refleksion
Del 2: Visning af film
Del 3: Dialog

Del 1: Refleksion (10 min)

Læreren fortæller kort om fordomme og myter. Der er fokus på, at fordomme og myter ikke kan undgås, og at alle mennesker besidder dem i en eller anden grad. Når man arbejder med et bestemt emne vil ens holdninger og meninger til emnet være præget af nogle forforståelser, som strukturerer, hvordan man forstår og arbejder med emnet. Forforståelser er et produkt af opvækst og miljø, sociale arenaer, kulturelle og religiøse overbevisninger m.m., og det er vigtigt at underviseren pointerer dette i klasselokalet.

Eleverne får tilsendt et spørgsmålsark (Bilag 1), hvori nedenstående spørgsmål fremgår. Besvarelserne skal individuelt nedskrives på computer og gemmes, eftersom det skal bruges videre i forløbet. Besvarelserne er personlige og skal ikke deles med de andre i elever i klassen. På den måde sikrer vi, at eleverne ikke holder deres meninger tilbage. Formålet med spørgsmålene er nemlig, at eleverne skal være bevidste omkring deres egne udgangspunkter for undervisningsgangene.

Spørgsmål:

- Hvor mange mennesker tror du, der er på flugt rundt i verden?

- Hvor stor en andel af de mennesker, der er på flugt tror du, der kommer til Danmark?

- Hvorfor tror du, at nogle personer med flugterfaringer ikke får opholdstilladelse i Danmark og ender med at blive sendt ud af landet?

- Hvilke udfordringer tror du, der kan være forbundet med at komme til et nyt land?

- Hvor tror du at dine holdninger og forståelser til flygtningeområdet stammer fra?

Del 3: Film (60 min)

Efter oplægget ser eleverne *Fremmede i Karl Oves paradis* – en dansk dokumentarfilm fra 2021. Der afholdes pause efter filmen.

Resume af film:
"Der er bekymring på Ærø når to centre for uledsagede drenge åbner i løbet af 2015. Her midt i Det Fynske Øhav udspiller der sig en relationshistorie som Helle Toft Jensen har dokumenteret gennem fem år med sit kamera. Vi møder Karl Ove, som er meget skeptisk, "mama" Rie som ansættes på centeret, unge Emma der bliver frivillig, Rita som tager Hamed under sine vinger, matrosen Hans, og Lennart som er politibetjent og i Kommunalbestyrelsen for Venstre. Og vi er vidne til flere drenges liv, mens de søger at skabe sig en tilværelse, i venten på svar på deres asylsag." [1]

Inden filmen sættes på, beder læreren eleverne om at lægge mærke til, hvad der enten

- overrasker dem,
- rører dem
- eller på anden vis undrer dem.

Pause (10 min)

[1] https://www.dr.dk/drtv/program/fremmede-i-karl-oves-paradis_276741

Del 1: Dialog (10 min)

For bedst at få eleverne til at reflektere over, hvad de i filmen lige har set, starter læren en åben dialog med afsæt i nedenstående spørgsmål. På den måde er der større chance for, at eleverne husker tematikkerne i filmen, når de skal arbejde videre til næste undervisningsgang.

- Hvordan var det at se filmen?
- Var der noget, I undrede jer over?
- Hvad rørte jer?
- Hvad overraskede jer?

2. undervisningsgang

2. undervisningsgang er delt op i 4 dele:

Del 1: Oplæg om flygtningesituationen
Del 2: Gruppearbejde
Del 3: Diskussion
Del 4: Refleksion

Del 2: Oplæg om flygtningesituationen (15 - 20 min)

Læreren holder et oplæg om den nuværende flygtningesituation – på et internationalt og nationalt plan – hvilket giver eleverne kontekst til det, de er blevet præsenteret for i filmen *Fremmede i Karl Oves Paradis.*

Eleverne får en grundforståelse for,

- hvor mange mennesker, der i dag er på flugt rundt i verden
- hvad et asylcenter er, og hvilke vilkår der er for beboerne på asylcentre
- hvor mange, der søger asyl i Danmark
- hvad der sker, når man søger asyl i Danmark
- hvorfor mennesker kan være nødsaget til at flygte
- hvor retten til asyl findes

Oplæggets varighed er sat til 15-20 minutter.

Til at klæde læreren bedst muligt på, har DFUNK samlet nyeste tal og fakta på flygtningeområdet og udarbejdet et fact sheet, som kan findes bagerst i denne vejledning.

Del 2: Gruppearbejde (30 min)

Derefter laver læreren 6-8 grupper af maksimum 4 elever i hver.

Hver gruppe får stillet 6 spørgsmål, der tager udgangspunkt i nogle af de scenarier, som de i filmen er blevet præsenteret for.

Meningen er, at eleverne skal reflektere over, hvad de indtil nu har lært om flygtningeområdet, herunder de informationer, som de fik fra lærerens oplæg i del 1.

Der vil dog være spørgsmål, hvor eleverne er nødt til at opsøge informationerne selv. Dette kan de bl.a. gøre ved at klikke ind på ind på DFUNK's videnside:

https://dfunk.dk/viden/

Det er vigtigt, at grupperne besvarer alle spørgsmål og til sidst skriver mindst en ting ned, som de i gruppen har undret sig over, da det skal bruges i diskussionen i del 3. Det kan derfor være en god idé, hvis læreren sørger for at samle svar ind undervejs, eksempelvis via post-it notes eller på et online drev.

For at få det bedste udgangspunkt for læring, er det en god idé at få skabt et rum, hvor den enkelte elev føler sig tryg i at stille spørgsmål til de ting, de ikke er sikre på, og kan italesætte uenigheder. Vi anbefaler, at det gøres tydeligt fra lærerens side, at vi alle er i rummet for at lære noget nyt.

Det skal også gøres klart, at det er okay at sige noget, man ikke er sikker på, og at det er okay at have forskellige holdninger til emnet. Det er dog vigtigt, at læreren sørger for, at eleverne ikke bliver personlige, og at der bevares en ordentlig tone i klassen, både under og efter undervisningen. Ved tvivl eller uenighed er det vigtigt, at eleverne anderkender andres pointer og ikke går til angreb. Det kan gøres ved at stille spørgsmål som: Er det sådan, jeg skal forstå, det du siger? Det skal nemlig være et redskab til at undgå misforståelser og interne problematikker.

Det er dog også vigtigt, at læreren er opmærksom på, om der i klassen går elever, der selv har flugterfaringer, eller af andre årsager har dette emne tæt inde på kroppen. Læreren skal sikre, at disse elever ikke udstilles eller bliver repræsentanter for

emnet. Det skal dog være muligt, at eleverne kan dele ud af egne erfaringer, men kun på egen opfordring.

Spørgsmålene vedhæftet i Bilag 2 lyder som følger:

I starten af filmen ser vi til en borgerhøring, at nogle ærøboere har bekymringer, ift. at Ærø på dette tidspunkt åbner et asylcenter. Derimod ser vi også familier, der er hurtige til at invitere de unge mænd ind i deres hjem.

- Hvad tror I, det betyder for folk, der er flygtet til Danmark, hvordan de bliver taget imod?
- Hvordan tænker I, at borgere bedst muligt tager imod folk, der flygtet til Danmark?

Integration er et emne, som meget ofte bliver omtalt i medier og politik som også gør sig gældende i filmen.

- Hvordan forstår I begrebet integration?
- Er jeres forståelse af begrebet anderledes efter at have set filmen?

I filmen ser vi, at flere af de unge mænd får opholdstilladelse i Danmark, mens andre ikke gør. Ezatullah og Hamed er nogle af dem, der får afslag på asyl.

- Hvordan kan det være, at to mennesker, der er flygtet fra samme sted, risikerer at modtage forskellige afgørelser?

Ezatullah forsvinder på et tidspunkt, og svarer ikke sin tidligere værtsfamilie.

- Hvorfor tror I, at enkelte unge mennesker vælger at undgå myndighederne, når deres asylsager bliver afvist?

Pause (10 min)

Del 3: Diskussion (30 min)

Med udgangspunkt i, hvad grupperne har undret sig over, afholdes til sidst en diskussion i klassen. Læreren kan spørge ind til de forskellige grupper og dermed starte en diskussion. Som tilføjelse til underviseren er der udarbejdet en række spørgsmål, som underviseren kan tage i brug ift. at holde diskussionen flydende.

Diskussionen kunne bl.a. handle om:

- Hvordan kan man tage i mod personer med flugterfaringer for at give dem en god start i Danmark?

- Hvad tænker I, er det bedste initiativ i forhold til at inkludere personer med flugterfaringer?

- Hvad synes I om de love og regler, som er gældende på nuværende tidspunkt i forhold til at få permanent opholdstilladelse?

- Hvad lagde I mærke til, at der var af fordele og ulemper ved at personer med flugterfaringer får bopæl i et lille lokalsamfund såsom Ærø?

- Hvad tænker I, om at personer med flugterfaringer får bopæl på et asylcenter?

- Med udgangspunkt i medier og politik, synes I så, at denne film bidrager med nyt i forhold til at forstå den nuværende udlændingelov og flygtningesituation?

- Så eller hørte I noget nyt i filmen, som I ikke før er blevet præsenteret for i medierne?

- Hvorfor tror I, at mange asylcentre i Danmark lige lukker kort tid efter at de er blevet etableret?

- Er der noget I har diskuteret ude i grupperne, som I gerne vil fortælle i plenum?

Del 4: Refleksion (10 min)

Inden afslutningen af kurset, kigger eleverne på de besvarelser, de til undervisningsgang 1, del 1 skrev ned. De får samtidig tilsendt et sidste spørgsmålsark (Bilag 3), hvori følgende spørgsmål fremgår:

- Har du gennem dette forløb tilegnet dig ny viden i forhold til emnet?

- Kan du pege på noget, der har givet dig et nyt perspektiv på flygtningeområdet?

Disse spørgsmål stilles for at få eleverne til tænke over, om de gennem dette kursus har tilegnet sig nogle nye holdninger/viden i forhold til flygtningeområdet, som de ikke havde inden opstarten af dette forløb. Det er kun til dem selv, og det er ikke meningen, at de skal dele deres svar med andre i klassen.

Endvidere stilles dette spørgsmål for at gøre eleverne bevidste om, hvordan eksponering for nye perspektiver og viden skaber nye forståelser.

Fakta om den nationale og internationale flygtningesituation

I slutningen af 2021 var 89,3 millioner mennesker på flugt rundt om i verden. Det viser en ny rapport udgivet af UNHCR – FN's flygtningehøjkommissariat.

Af de 89,3 mio. mennesker er

- 53,2 mio. internt fordrevne,

- 27,1 mio. anerkendt som værende flygtninge,

- 4,6 mio. asylansøgere, der fortsat venter afgørelse samt

- 4,4 mio. fordrevne venezuelanere

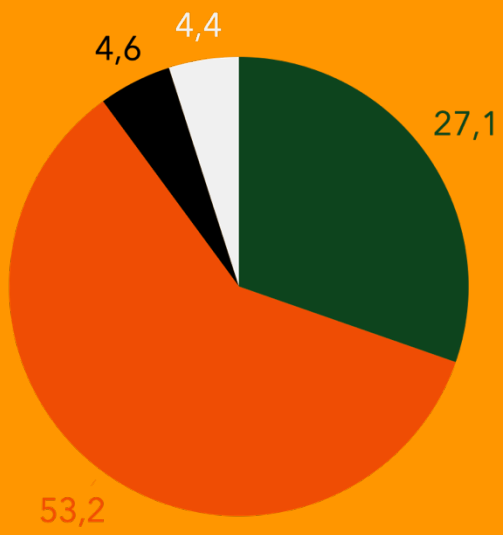

Flere er på flugt

Der har været en stigning i antallet af mennesker på flugt det seneste årti, og siden 2012 er antallet mere end fordoblet – fra 42,7 mio. i 2012 til 89,3 mio. i 2021.

I 2022 anslås det, at mere end 100 mio. er på flugt. Det høje tal skyldes særligt situationen i Ukraine.

Ifølge UHNCR betyder det, at 1 ud af hvert 88. person i verden i dag er på flugt.

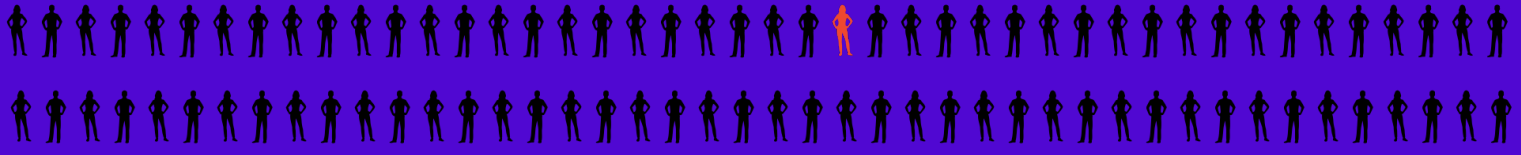

Uddybning af forskellige kategoriseringer

Internt fordrevne Mennesker som er på flugt, men som ikke har krydset internationale grænseovergange. De befinder sig stadig i det land, hvor de lokalt har oplevet konflikt.	**Anerkendte flygtninge** Mennesker som er fordrevet ud af eget land, og som lever op til kriterierne for at være flygtning – altså de kriterier, der er i Flygtningekonventionen.
Asylansøgere Mennesker som i øjeblikket er i gang med at søge asyl i et andet land.	**Fordrevne venezuelanere** Mennesker som er fordrevet ud af deres eget land, men som er ikke formelt betegnet som flygtninge i UNHCR's statistik. UNHCR tæller dem alligevel med i det samlede tal over hvor mange mennesker, der er på flugt i verden

Hvor mange flygter til Danmark?

I 2021 søgte 2099 personer asyl i Danmark[2], hvilket svarer til 0,002 % af de i alt 89,3 mio. mennesker, der i hele verden var på flugt det år.

Pr. 31 august 2022 har 3.632 personer søgt asyl i Danmark. Derudover er der pr. 2. oktober 2022 registreret 33.503 ansøgninger efter særloven for fordrevne ukrainere. Det vil altså sige, at i hvert fald 37.135 mennesker har søgt beskyttelse i Danmark alene i år. [3]

Det er det højeste antal i mange år, hvilket altså skyldes den igangværende konflikt i Ukraine. Tallet er dog ikke retvisende for, hvor mange mennesker, der almindeligvis søger beskyttelse i Danmark.

[2] Tal og fakta på udlændingeområdet 2021
[3] Tal på udlændingeområdet pr. 31.05.2022 & Lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine (særloven)

Det årlige antal af ansøgninger for asyl og/eller opholdstilladelse via særlove

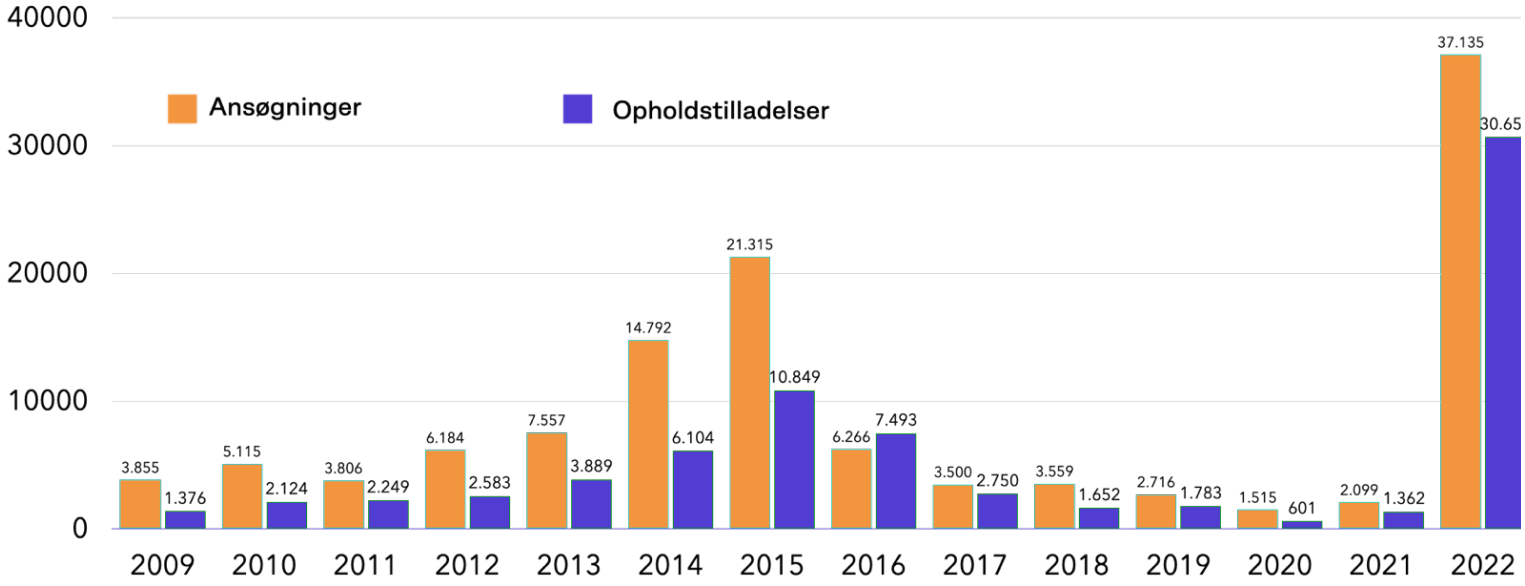

* Tallene for 2022 er midlertidige. De er baseret på nyeste tilgængelige tal fra Udlændingestyrelsen, 02.10.2022

Som det ses i tabellen ovenfor, er mængden af folk, der vælger at søge asyl i Danmark, varierende år for år. Antallet afhænger nemlig meget af, hvad der foregår ude omkring i verdenen. Eksempelvis ses også en stigning i 2014 og 2015, hvilket primært skyldes krigen i Syrien.

I 2020 oplevede man til gengæld det laveste antal asylansøgninger, siden man begyndte at lave opgørelsen i 1984. I alt 1.515 personer søgte asyl dette år. [4]

Og indtil i år har tendensen da også været, at antallet af årlige asylansøgere er faldet markant – fra 21.315 i 2015 til 2.099 i 2021. Det er på trods af, at der på verdensplan var flere flygtninge i 2021 sammenlignet med 2015[5].

Der kan være forskellige årsager til, hvorfor flygtninge i mindre omfang har søgt asyl i Danmark. Men det er værd at vide, at Danmark – sammenlignet med de fleste andre EU-lande - modtager færre asylansøgere pr. indbygger. Faktisk er der kun syv andre europæiske lande, der i 2021 modtog færre ansøgninger end Danmark. I 2014 så det dog anderledes ud. Her var Danmark det land, der fik fjerde flest asylansøgninger af i alt 28 EU-lande[6]

[4] https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/nyt/NytHtml?cid=32660
[5] Global trends 2015 og 2022
[6] https://www.uim.dk/media/11223/opgoerelse-over-placering-i-eu-paa-baggrund-af-antal-asylansoegere-pr-capita-2008-2021.pdf

Asylprocessen i Danmark

Asyl er den beskyttelse, en stat kan give til et menneske, der er i fare for tortur, forfølgelse eller anden umenneskelig behandling i sit oprindelsesland.

Når man kommer til Danmark efter at være flygtet, vil det oftest være politiet, man møder som første myndighed. Det kan være ved grænsen, i lufthavnen, i Center Sandholm eller ved en politistation.

Derefter registrerer politiet ens navn, nationalitet og fødselsdato, fingeraftryk og ansigtsfoto. Udlændingestyrelsen indkalder efterfølgende én til en oplysnings- og motivsamtale. Her skal Udlændingestyrelsens sagsbehandlere fastlægge ens identitet, rejserute, personlige forhold og asylmotiv (grunden til, at man er flygtet).

I nogle tilfælde vil denne samtale være tilstrækkelig for Udlændingestyrelsen ift. at træffe afgørelse. Ofte vil det dog kræve yderligere asylsamtaler, før de har nok oplysninger i sagen.

Når man får asyl

Hvis man får asyl, får man beskyttelse i Danmark, og man får en midlertidig opholdstilladelse, der skal fornyes hvert eller hver andet år.

Alt efter hvad myndighederne lægger til grund, får man opholdstilladelse efter den ene eller anden paragraf, og det kan have stor betydning for ens retssikkerhed.

På næste side kan du læse om de forskellige typer af opholdstilladelse, man kan få som asylansøger i Danmark.

§ 7.1

Opholdstilladelse efter § 7.1 i Udlændingeloven gives til personer, som opfylder betingelserne i FN's Flygtningekonvention, dvs. personer, der ved en tilbagevenden til hjemlandet har en velbegrundet frygt for forfølgelse på baggrund af ens race, religion, nationalitet, seksualitet eller politisk overbevisning. Konventionsstatus, som det også kaldes, giver to års opholdstilladelse med mulighed for forlængelse efter to år.

§ 7.2

Personer, der – af andre grunde end dem, der er nævnt i Flygtningekonventionen – risikerer dødsstraf, tortur, umenneskelig behandling eller straf i deres hjemland, skal ifølge lovgivningen have beskyttelsesstatus i Danmark efter § 7.2 i udlændingeloven. For udover at have forpligtelser i forhold til Flygtningekonventionen, er Danmark også forpligtet til at følge Konventionen mod Tortur og Den Europæiske Menneskerettighedskonventionen.
7.2 giver opholdstilladelse i et år med mulighed for forlængelse to år ad gangen.

Særlove

De senere år har Folketinget udviklet forskellige særlove, som er med til at sikre, at bestemte nationaliteter kan opnå midlertidig beskyttelse i Danmark. I november sidste år vedtog man særloven for evakuerede afghanere, og i foråret i år vedtog man særloven for ukrainere. Særlovene har været omdiskuteret, da flere mener, at den danske stat med disse love forskelsbehandler flygtninge ud fra deres nationaliteter.

§ 7.3

§ 7.3 i Udlændingeloven henviser til samme konventioner som § 7.2. Opholdstilladelse efter denne paragraf skal gives til personer, der - grundet den generelle sikkerhedssituation i hjemlandet - risikerer dødstraf, tortur, umenneskelig behandling eller straf. Forskellen mellem 7.2 og 7.3 er, at 7.2 dækker alle mulige typer af personlige konflikter, hvor 7.3 gælder i de tilfælde, hvor den generelle situation i hjemlandet er så voldsom, at den enkelte er i fare for at blive ramt af vilkårlig voldsudøvelse og angreb. Denne opholdstilladelse gælder kun et år ad gangen, og efter tre år kan den forlænges med to år ad gangen.

§ 8

Ligesom § 7.1, gælder § 8 i Udlændingeloven også personer, der opfylder betingelserne i FN's Flygtningekonvention. Forskellen er, at § 8 ikke gælder personer, der er kommet til Danmark, men i stedet omhandler mennesker, som Danmark har sagt ja til at give beskyttelse efter aftale med UNHCR eller lignende organisation.

Nægtelse af beskyttelse i Danmark

Det er ikke alle asylansøgere, der ender med at få opholdstilladelse. I 2021 var det eksempelvis kun 55% af de i alt 2099 asylansøgere, der fik tildelt opholdstilladelse i Danmark. [7]

Det er der særligt to grunde til:

1. Udsendelse til et andet EU-land

Hvis man på vejen til Danmark blev registreret af myndigheder i et andet EU-land, vil det være dette land, der har ansvaret for at behandle asylsagen. Udlændingestyrelsen vil i sådanne tilfælde anmode dette land om at overtage sagsbehandlingen. Såfremt dette land godkender anmodningen, vil man blive transporteret dertil, og ens asylsag vil blive håndteret der. Der gælder dog særlige regler for uledsagede mindreårige, hvorfor Danmark ikke kan sende uledsagede mindreårige til andre lande, hvis ikke det tjener den mindreåriges tarv bedst. Alle regler er fastlagt i Dublin Forordningen, som Danmark også er underskriver på.

2. Afslag på asyl

Udlændingestyrelsen kan efter første samtale vurdere en asylansøgers motiv for værende "åbenbar grundløs", hvis personens motiv ikke er stærk nok til at opnå opholdstilladelse efter gældende lov. Det sker dog ofte, at Udlændingestyrelsen må indkalde asylansøgere til opfølgende samtaler for at sikre, at de har nok information til at kunne træffe en afgørelse.

Når Udlændingestyrelsen giver afslag på asyl, overgår sagen automatisk til Flygtningenævnet, der skal tage endelig stilling. Nævnet kan omgøre Udlændingestyrelsens afgørelser, og sker dette vil den enkelte asylansøger blive tildelt opholdstilladelse efter Udlændingelovens §§ 7.1, 7.2 eller 7.3.

[7] Tal og fakta på udlændingeområdet 2021

Hvis Flygtningenævnet ikke mener, at der er nok information i sagen til at kunne træffe endelig afgørelse, vil de hjemvise sagen til Udlændingestyrelsen til fornyet behandling.

Stadfæster nævnet styrelsens afgørelse om afslag på asyl, vil nævnet som udgangspunkt fastsætte en udrejsefrist på 7 dage.

Hvis ikke man udrejser frivilligt, risikerer man at blive udsendt med tvang. Hvis ikke Danmark har politiske aftaler med det land, man som udlænding er udrejst fra, vil det dog ikke være muligt for de danske myndigheder at lave en tvangsudsendelse. I sådanne tilfælde vil man blive beordret til at tage ophold på et udrejsecenter på ubestemt tid.

Individuel sagsbehandling

Udlændingestyrelsen skal i hver sag individuelt gå ind og vurdere, hvad den enkelte asylansøger risikerer, hvis han/hun rejser tilbage til det land, som de er flygtet fra. Det er eksempelvis ikke nok bare at kigge på den pågældendes nationalitet.

Det betyder også, at personer, som er flygtet fra samme område, ikke altid ender med at få samme afgørelse. F.eks. har Udlændingestyrelsen tildelt personer fra Syrien vidt forskellige typer af opholdstilladelse. Mange kvinder, der er flygtet fra Syrien, har fået opholdstilladelse efter § 7.3, altså de generelle forhold i landet, hvor mænd i den værnepligtige alder, stort set alle har fået tildelt opholdstilladelse efter §7.1 eller §7.2. Udlændingestyrelsens argument har været, at kvinderne ikke på samme måde har været personligt forfulgte, hvorimod mændene ikke har kunne vende tilbage, da de ikke har været i risiko for at blive tvangsindsat i hæren og derigennem blive udsat for tortur, dødstraf, nedværdigende eller umenneskelig behandling.

Det kan også sagtens ske, at nogle personer får opholdstilladelse, mens andre ikke gør – også selvom de er flygtet fra samme område. Det kommer nemlig meget an på, om den enkelte er personligt forfulgt eller ej.

Familiesammenføring

Hvis man får tildelt asyl i Danmark, er det også muligt at søge familiesammenføring, hvis man har familie, der endnu ikke er kommet til Danmark. Reglerne for familiesammenføring er fastsat i Udlændingelovens § 9 samt Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8.

Det er her vigtigt at tilføje, at hvis man er familiesammenført, så er ens opholdstilladelse afhængig af, om det familiemedlem, man er familiesammenført med, fortsat har opholdstilladelse i Danmark. Hvis personen, der oprindeligt fik opholdstilladelse efter § 7.1, 7.2 eller 7.3 mister sin opholdstilladelse, gør den familiesammenførte person også.

Hvorfor flygter mennesker?

Der er forskellige forklaringer på, hvorfor nogle mennesker er tvunget til at forlade deres hjem. Helt overordnet kan man skelne imellem umiddelbare forklaringer og underliggende forklaringer.

De umiddelbare forklaringer er dét, som mennesker helt konkret er på flugt fra. Det kan være, at ens hjem bliver bombet, at man bliver forfulgt af staten, fordi man har en bestemt politisk holdning, eller at man ikke har lov til at praktisere den religion, man tror på.

De underliggende forklaringer er mindre specifikke, da de omhandler større strukturelle forhold. Som eksempel på underliggende forklaringer, kan man nævne økonomisk ulighed, der hvert år fører til, at mennesker migrerer nye steder hen for at opnå bedre levestandarder.
Et andet eksempel er klimafordrevne mennesker – folk der nødsaget til at migrere hen mod områder, hvor klimaet tillader, at de kan bo.

Det er dog de færreste lande i verden, der anerkender klimafordrevne mennesker som værende flygtninge. Det samme gælder folk, der er migreret til et andet land grundet dårlige økonomiske forhold i hjemlandet. Dette skyldes, at det meste af international flygtningelov ikke tager højde for sådanne forhold.

Retten til asyl

Flygtningekonvention af 1951, herunder protokollen af 1967, danner grundlaget for, hvordan de fleste lande i verden definerer, hvem der skal anses for at være flygtninge. Ifølge konventionens artikel 1, skal flygtninge forstås som personer,

- der befinder sig uden for det land, hvor de har statsborgerskab,
- som har en velbegrundet frygt for at blive forfulgt på baggrund af deres etnicitet, religion, nationalitet, seksualitet eller politiske overbevisning,
- og som ikke har mulighed for at søge beskyttelse i det land, hvor de har statsborgerskab.

I alt 146 lande er underskrivere af konventionen, og disse lande har derfor en forpligtigelse til at give beskyttelse til personer, der lever op til flygtningekonventionens definition. Antallet af underskrivere svarer til cirka 75% af alle lande i verden.

Der findes dog også andre internationale konventioner, der udvider ovenfornævnte definition. Hvis et land vælger at være underskriver på flere end én konvention, vil dette land også være forpligtiget til at tage imod andre grupper af mennesker, der søger beskyttelse.

Nedenfor ses en række forskellige internationale konventioner, der udvider definitionen forskelligt. Det skal hertil bemærkes, at Danmark er underskriver på FN's Konvention mod Tortur og Den Europæiske Menneskerettighedskonventionen.

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (1950)

Europarådet blev oprettet i 1949 som en organisation, der skulle arbejde på at opretholde fred og samarbejde i Europa. Året efter oprettelsen vedtog medlemslandene Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, der indeholder en oversigt over politiske og borgerlige rettigheder. Konventionen havde til hensigt at beskytte menneskerettigheder og frihedsrettigheder som fx ret til liv, forbud mod tortur,

slaveri og tvangsarbejde samt retten til frihed, sikkerhed og retfærdig rettergang[8]. Læs mere her.

Konventionen om de specifikke aspekter af flygtningeproblemer i Afrika (1969) /Cartagenadeklarationen (1984).

Der findes også andre konventioner, der sikrer rettigheder til personer på flugt. Den Afrikanske Union (OAU) vedtog i 1969 Konvention om de specifikke aspekter af flygtningeproblemer i Afrika, og de Latinamerikanske lande vedtog i 1984 Cartagenadeklarationen.

Forfatterne bag begge konventioner var utilfredse med den måde, som FN's Flygtningekonvention definerer flygtninge på. Begge disse konventioner udvider definitionen af en flygtning, så det ikke kun er et spørgsmål om forfølgelse. I stedet gør de det tydeligt, at man også er flygtning, hvis man f.eks. er på flugt fra krig eller interne uroligheder i det land, man bor i. Derudover indeholder OAU også muligheden for, at beskytte mennesker, der flygter på grund af klimaforandringer, hvilket heller ikke er inkluderet i FN's Flygtningekonventions definition.

Den Afrikanske Union vedtog deres flygtningekonvention, efter at der i mange afrikanske lande havde været uafhængighedskrige i 1960'erne. Mange afrikanske lande havde været koloniseret af europæiske lande, men kæmpede for at slippe af med kolonimagterne. F.eks. kæmpede Algeriet for at opnå selvstændighed fra Frankrig i en krig, der varede fra 1954-1962, hvor omkring 1 mio. algerier mistede livet. Det er svært at sige, præcist hvor mange algeriere der blev tvunget på flugt under krigen, men i 1957 havde UNHCR kontakt med over 200.000 algeriere, der var flygtet til Marokko eller Tunesien. Mange mennesker blev på den måde drevet på flugt under de afrikanske uafhængighedskrige, og det var en af grundene til, at konventionen blev til[9]. Læs mere her.

[8] https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/den-europaeiske-menneskerettighedskonvention-4-november-1950
[9] https://dfunk.dk/hvem-er-flygtning/

Konventionen mod Tortur (1984)

I denne konvention betyder udtrykket »tortur« enhver handling, ved hvilken stærk smerte eller lidelse, enten fysisk eller mental, bevidst påføres en person med det formål at fremskaffe oplysninger eller en tilståelse fra denne eller en trediemand, at straffe ham for en handling, som han selv eller en trediemand har begået eller mistænkes for at have begået, eller at skræmme eller lægge tvang på ham eller en trediemand, eller af nogen grund baseret på nogen form for forskelsbehandling, når en sådan smerte eller lidelse påføres af eller på opfordring af en offentlig ansat eller en anden person, der virker i embeds medfør eller med en sådan persons samtykke eller indvilligelse. Smerte eller lidelse, der alene er en naturlig eller tilfældig følge eller del af lovlige sanktioner, er ikke omfattet[10]. Læs mere her.

Asylcentre

Så snart man har søgt om asyl i Danmark, skal man tage ophold på et af landets asylcentre. Det er udlændingestyrelsen, der udvælger hvilken type af asylcenter, man fremover skal bo på.

Asylcentrene har nemlig forskellige funktioner, og mange oplever at blive rykket rundt til forskellige centre alt efter, hvor de befinder sig i asylprocessen befinder sig i. Andre faktorer, der har betydning for, hvor man ender med at tage ophold, afhænger af ens alder, og man er enlig eller er kommet til Danmark med sin familie.

De forskellige typer af centre er:

Modtagercenter Sandholm

Her bor man som nyankommet asylansøger indtil det besluttes af Udlændingestyrelsen, hvorvidt ens sag skal behandles i Danmark. Hvis ens sag skal behandles i Danmark, vil man blive bedt om at tage ophold på et opholdscenter.

[10] https://www.retsinformation.dk/eli/ltc/1987/88

Det er også muligt, at udlændingestyrelsen efter første samtale vurderer, at man ikke har ret til asyl i Danmark. Se mere herom i afsnittet om udrejsecentre. Modtagercenteret drives af Røde Kors.

Opholdscentre

Så længe ens asylsag er i proces, vil man skulle tage ophold på et opholdscenter. Centrene er forskellige for hinanden og huserer forskellige grupper af asylansøgere. Eksempelvis er der børnecentre for de asylansøgere, der er uledsagede og under 18 år. Der også centre for børnefamilier og personer med særlige behov.

Når Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse i ens sag, skal man flytte ud af opholdscenteret.
Får man en opholdstilladelse, flytter man til den kommune, Udlændingestyrelsen har bestemt, at man skal bo i. Får man derimod afslag på asyl, vil man – ligesom beskrevet ovenfor – muligvis skulle tage ophold på et Udrejsecenter. Opholdscentrene drives af enten Røde Kors eller Kommunerne

Udrejsecentre

Hvis flygtningenævnet har stadfæstet Udlændingestyrelsens afgørelse om afvisning på asyl, vil man blive bedt om at udrejse efter en bestemt frist. Hvis ikke man udrejser frivilligt, vil man blive påbudt at tage ophold på et udrejsecenter.

Der sidder også andre mennesker på asylcentre end afviste asylansøgere, herunder folk, der udvist ved dom, og andre, som myndighederne har vurderet til at være til fare for statens sikkerhed.

Ligesom opholdscentrene, er der også forskel på nogle af udrejsecentrene, og et af centrene – Udrejsecenter Avnstrup – er tiltænkt børn og familie.

Det er kriminalforsorgen, der driver udrejsecentrene – lige på nær Avnstrup, hvor Røde Kors står for den daglige drift. Røde Kors er også tilstede ved de andre

udrejsecentre, hvor de tilbyder en smule undervisning og forskellige kurser. Læs mere om de forskellige typer asylcentre ved at klikke her.[11]

Integration

Hvis man slår "at integrere" op i en ordbog, står der, at det er en proces, der forener adskilte enheder og skaber en større helhed. Det er altså foreningen af forskellige ting, som kan skabe noget større. Det er vigtigt at have for øje, at det ikke er en sammensmeltning, som gør at alle skal være ens, men derimod et sted hvor forskelle kan mødes.

Hvis vi taler om integration i samtaler om flugt, handler det om at de personer, der er flygtet, møder de personer, der allerede bor i Danmark. Men det handler også om at de, der allerede bor i Danmark, møder og nærmer sig de mennesker, der er flygtet hertil. Begge parter tager ved lære af hinandens kultur, ideer, viden og traditioner, og på samme tid holder man fast i sine egen viden, kultur, ideer, traditioner m.m.

Når man er ny i Danmark, er det derfor en fordel at have mulighed for at få arbejde, venner, uddannelse, og at blive en del af sociale fællesskaber. På den måde kan mennesker, der er flygtet til Danmark lære mere om det danske samfund, og dem som allerede bor i Danmark kan lære de mennesker, der er kommet hertil, at kende.

Nogle gange taler man også om integration, som om at det er personer med forskellige kulturer, der skal møde hinanden. Her er det dog vigtigt at huske, at kultur er mange forskellige ting, f.eks. vaner og traditioner og at vi alle er en del af forskellige kulturer – såsom i familien, i skolen, på arbejdet, sammen med vores venner eller hvis vi går til en fritidsaktivitet. Derfor kan det godt være, at der er kulturforskelle mellem en person med flugterfaringer og en person, der har boet hele sit liv i Roskilde, men der er også forskel mellem to personer, der begge har boet hele deres liv i Roskilde – hvis den ene f.eks. er præst og den anden aldrig har sat sin fod i en kirke.

[11] https://nyidanmark.dk/da/Du-venter-svar/Asyl/Hvor-kan-asylans%C3%B8gerne-bo'/Asylcentre/?anchor=A1D77AC3A6394D00A03A6F3E9538CAD7&callbackItem=56C2F2FD53D5437DA22BBFFB6BB83F78&callbackAnchor=D648C5710E9846E09D4B8008C720E493A1D77AC3A6394D00A03A6F3E9538CAD7

Bilag 1:

- Hvor mange mennesker tror du, der er på flugt rundt i verden?

- Hvor stor en andel af de mennesker, der er på flugt tror du, der kommer til Danmark?

- Hvorfor tror du, at nogle personer med flugterfaringer ikke får opholdstilladelse i Danmark og ender med at blive sendt ud af landet?

- Hvilke udfordringer tror du, der kan være forbundet med at komme til et nyt land?

- Hvor tror du at dine holdninger og forståelser til flygtningeområdet stammer fra? Familie, venner eller medier?

Bilag 2:

Spørgsmålene lyder som følger:

I starten af filmen ser vi til en borgerhøring, at nogle ærøboere har bekymringer, ift. at Ærø på dette tidspunkt åbner et asylcenter. Derimod ser vi også familier, der er hurtige til at invitere de unge mænd ind i deres hjem.

- Hvad tror I, det betyder for folk, der er flygtet til Danmark, hvordan de bliver taget imod?
- Hvordan tænker I, at borgere bedst muligt tager imod folk, der flygtet til Danmark?

Integration er et emne, som meget ofte bliver omtalt i medier og politik som også gør sig gældende i filmen.

- Hvordan forstår I begrebet *integration*?
- Er jeres forståelse af begrebet anderledes efter den at have set filmen?

I filmen ser vi, at flere af de unge mænd får opholdstilladelse i Danmark, mens andre ikke gør. Ezatullah og Hamed er nogle af dem, der får afslag på asyl.

- Hvordan kan det være, at to mennesker, der er flygtet fra samme sted, risikerer at modtage forskellige afgørelser?

Ezatullah forsvinder på et tidspunkt, og svarer ikke sin tidligere værtsfamilie.

- Hvorfor tror I, at enkelte unge mennesker vælger at undgå myndighederne, når deres asylsager bliver afvist?

I starten af filmen oplever vi at Karl Ove anser de unge som fremmede drenge i "lømmelalderen", hvis kultur han ikke forstår sig på. Men da drengene skal forlade øen, og Sekhi kommer for at sige farvel, bliver Karl Ove alligevel rørt til tåre?

- Hvorfor tror I, at Karl Ove gradvist begynder at anerkende de unge som hans naboer, og hvad fortæller det jer, at han bliver rørt?

Alle opholdstilladelser for asyl i Danmark er midlertidige.

- Hvad skal der til, før man kan opnå permanent ophold i Danmark?

Vi hører Hadji sige i slutningen af filmen:

"Jeg har lært så meget fra da jeg tog afsted fra mine forældre. Fra mit land. Rejsen. Komme ind i Danmark. Sproget. Venner. Fællesskab. Skole. Osv. Alle de her ting. Jeg er så glad for at være her i Danmark. Og jeg ønsker, ønsker rigtig meget at fortsætte mit liv her i Danmark. For jeg vil aldrig tilbage til Syrien. Det vil jeg ikke. Det vil jeg ikke."

- Hvordan tænker I, at det påvirker Hadji at få tildelt midlertidig opholdstilladelse og ikke er sikker på, at få forlænget sin opholdstilladelse i fremtiden?

Bilag 3:

- Har du gennem dette forløb tilegnet dig ny viden i forhold til emnet?

- Kan du pege på noget, der har givet dig et nyt perspektiv på flygtningeområdet?

Fakta om den nationale og internationale flygtningesituation

I slutningen af 2021 var 89,3 millioner mennesker på flugt rundt om i verden. Det viser en ny rapport udgivet af UNHCR – FN's flygtningehøjkommissariat.

Af de 89,3 mio. mennesker er

- 53,2 mio. internt fordrevne,

- 27,1 mio. anerkendt som værende flygtninge,

- 4,6 mio. asylansøgere, der fortsat venter afgørelse samt

- 4,4 mio. fordrevne venezuelanere

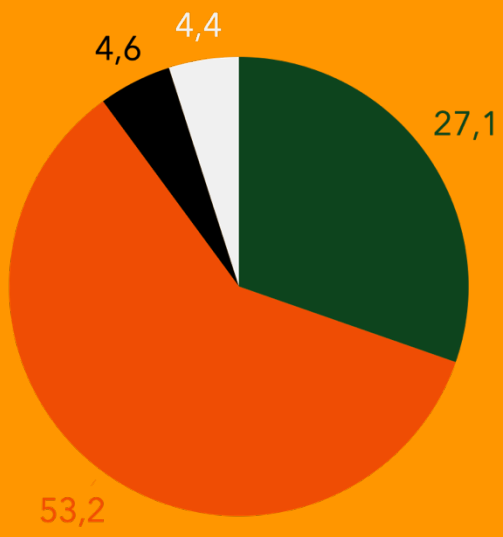

Flere er på flugt

Der har været en stigning i antallet af mennesker på flugt det seneste årti, og siden 2012 er antallet mere end fordoblet – fra 42,7 mio. i 2012 til 89,3 mio. i 2021.

I 2022 anslås det, at mere end 100 mio. er på flugt. Det høje tal skyldes særligt situationen i Ukraine.

Ifølge UHNCR betyder det, at 1 ud af hvert 88. person i verden i dag er på flugt.

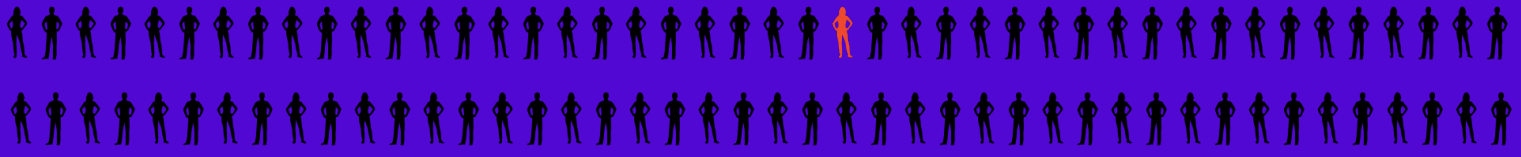

Uddybning af forskellige kategoriseringer

Internt fordrevne Mennesker som er på flugt, men som ikke har krydset internationale grænseovergange. De befinder sig stadig i det land, hvor de lokalt har oplevet konflikt.	**Anerkendte flygtninge** Mennesker som er fordrevet ud af eget land, og som lever op til kriterierne for at være flygtning – altså de kriterier, der er i Flygtningekonventionen.
Asylansøgere Mennesker som i øjeblikket er i gang med at søge asyl i et andet land.	**Fordrevne venezuelanere** Mennesker som er fordrevet ud af deres eget land, men som er ikke formelt betegnet som flygtninge i UNHCR's statistik. UNHCR tæller dem alligevel med i det samlede tal over hvor mange mennesker, der er på flugt i verden

Hvor mange flygter til Danmark?

I 2021 søgte 2099 personer asyl i Danmark[1], hvilket svarer til 0,002 % af de i alt 89,3 mio. mennesker, der i hele verden var på flugt det år.

Pr. 31 august 2022 har 3.632 personer søgt asyl i Danmark. Derudover er der pr. 2. oktober 2022 registreret 33.503 ansøgninger efter særloven for fordrevne ukrainere. Det vil altså sige, at i hvert fald 37.135 mennesker har søgt beskyttelse i Danmark alene i år. [2]

Det er det højeste antal i mange år, hvilket altså skyldes den igangværende konflikt i Ukraine. Tallet er dog ikke retvisende for, hvor mange mennesker, der almindeligvis søger beskyttelse i Danmark.

[1] Tal og fakta på udlændingeområdet 2021
[2] Tal på udlændingeområdet pr. 31.05.2022 & Lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine (særloven)

Det årlige antal af ansøgninger for asyl og/eller opholdstilladelse via særlove

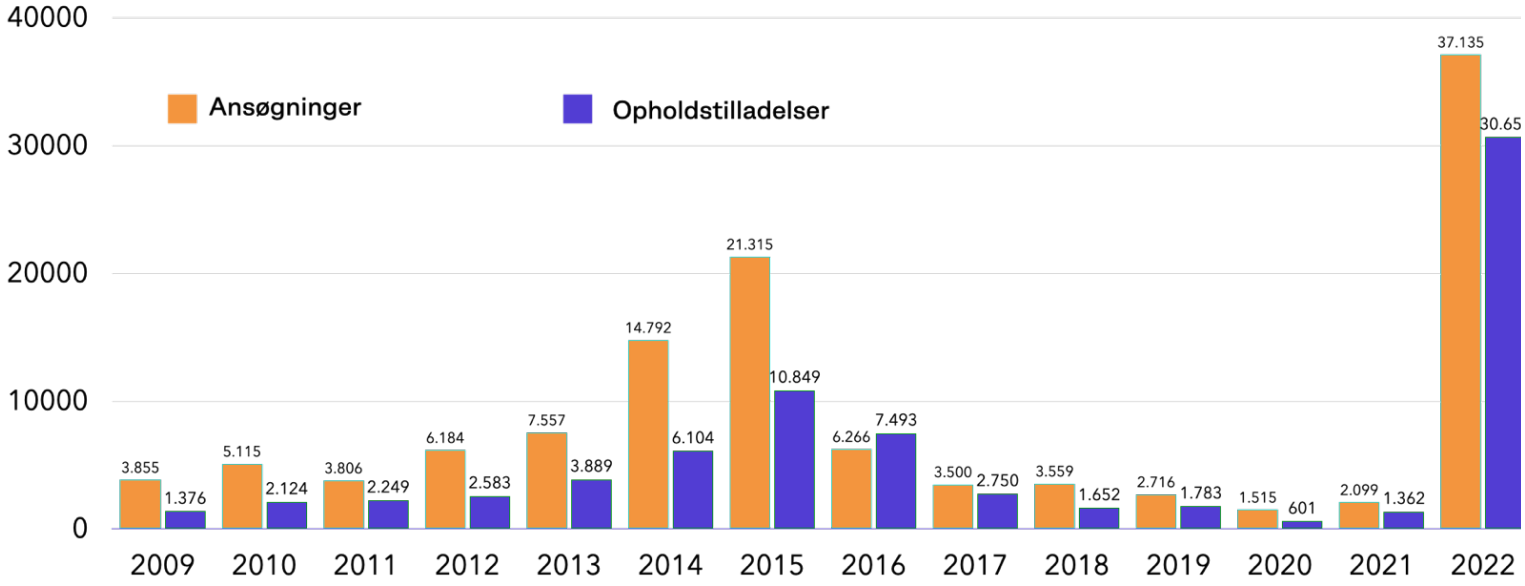

* Tallene for 2022 er midlertidige. De er baseret på nyeste tilgængelige tal fra Udlændingestyrelsen, 02.10.2022

Som det ses i tabellen ovenfor, er mængden af folk, der vælger at søge asyl i Danmark, varierende år for år. Antallet afhænger nemlig meget af, hvad der foregår ude omkring i verdenen. Eksempelvis ses også en stigning i 2014 og 2015, hvilket primært skyldes krigen i Syrien.

I 2020 oplevede man til gengæld det laveste antal asylansøgninger, siden man begyndte at lave opgørelsen i 1984. I alt 1.515 personer søgte asyl dette år. [3]

Og indtil i år har tendensen da også været, at antallet af årlige asylansøgere er faldet markant – fra 21.315 i 2015 til 2.099 i 2021. Det er på trods af, at der på verdensplan var flere flygtninge i 2021 sammenlignet med 2015[4].

Der kan være forskellige årsager til, hvorfor flygtninge i mindre omfang har søgt asyl i Danmark. Men det er værd at vide, at Danmark – sammenlignet med de fleste andre EU-lande - modtager færre asylansøgere pr. indbygger. Faktisk er der kun syv andre europæiske lande, der i 2021 modtog færre ansøgninger end Danmark. I 2014 så det dog anderledes ud. Her var Danmark det land, der fik fjerde flest asylansøgninger af i alt 28 EU-lande[5]

[3] https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/nyt/NytHtml?cid=32660
[4] Global trends 2015 og 2022
[5] https://www.uim.dk/media/11223/opgoerelse-over-placering-i-eu-paa-baggrund-af-antal-asylansoegere-pr-capita-2008-2021.pdf

Asylprocessen i Danmark

Asyl er den beskyttelse, en stat kan give til et menneske, der er i fare for tortur, forfølgelse eller anden umenneskelig behandling i sit oprindelsesland.

Når man kommer til Danmark efter at være flygtet, vil det oftest være politiet, man møder som første myndighed. Det kan være ved grænsen, i lufthavnen, i Center Sandholm eller ved en politistation.

Derefter registrerer politiet ens navn, nationalitet og fødselsdato, fingeraftryk og ansigtsfoto. Udlændingestyrelsen indkalder efterfølgende én til en oplysnings- og motivsamtale. Her skal Udlændingestyrelsens sagsbehandlere fastlægge ens identitet, rejserute, personlige forhold og asylmotiv (grunden til, at man er flygtet).

I nogle tilfælde vil denne samtale være tilstrækkelig for Udlændingestyrelsen ift. at træffe afgørelse. Ofte vil det dog kræve yderligere asylsamtaler, før de har nok oplysninger i sagen.

Når man får asyl

Hvis man får asyl, får man beskyttelse i Danmark, og man får en midlertidig opholdstilladelse, der skal fornyes hvert eller hver andet år.

Alt efter hvad myndighederne lægger til grund, får man opholdstilladelse efter den ene eller anden paragraf, og det kan have stor betydning for ens retssikkerhed.

På næste side kan du læse om de forskellige typer af opholdstilladelse, man kan få som asylansøger i Danmark.

§ 7.1

Opholdstilladelse efter § 7.1 i Udlændingeloven gives til personer, som opfylder betingelserne i FN's Flygtningekonvention, dvs. personer, der ved en tilbagevenden til hjemlandet har en velbegrundet frygt for forfølgelse på baggrund af ens race, religion, nationalitet, seksualitet eller politisk overbevisning. Konventionsstatus, som det også kaldes, giver to års opholdstilladelse med mulighed for forlængelse efter to år.

§ 7.2

Personer, der – af andre grunde end dem, der er nævnt i Flygtningekonventionen – risikerer dødsstraf, tortur, umenneskelig behandling eller straf i deres hjemland, skal ifølge lovgivningen have beskyttelsesstatus i Danmark efter § 7.2 i udlændingeloven. For udover at have forpligtelser i forhold til Flygtningekonventionen, er Danmark også forpligtet til at følge Konventionen mod Tortur og Den Europæiske Menneskerettighedskonventionen.
7.2 giver opholdstilladelse i et år med mulighed for forlængelse to år ad gangen.

Særlove

De senere år har Folketinget udviklet forskellige særlove, som er med til at sikre, at bestemte nationaliteter kan opnå midlertidig beskyttelse i Danmark. I november sidste år vedtog man særloven for evakuerede afghanere, og i foråret i år vedtog man særloven for ukrainere. Særlovene har været omdiskuteret, da flere mener, at den danske stat med disse love forskelsbehandler flygtninge ud fra deres nationaliteter.

§ 7.3

§ 7.3 i Udlændingeloven henviser til samme konventioner som § 7.2. Opholdstilladelse efter denne paragraf skal gives til personer, der - grundet den generelle sikkerhedssituation i hjemlandet - risikerer dødstraf, tortur, umenneskelig behandling eller straf. Forskellen mellem 7.2 og 7.3 er, at 7.2 dækker alle mulige typer af personlige konflikter, hvor 7.3 gælder i de tilfælde, hvor den generelle situation i hjemlandet er så voldsom, at den enkelte er i fare for at blive ramt af vilkårlig voldsudøvelse og angreb. Denne opholdstilladelse gælder kun et år ad gangen, og efter tre år kan den forlænges med to år ad gangen.

§ 8

Ligesom § 7.1, gælder § 8 i Udlændingeloven også personer, der opfylder betingelserne i FN's Flygtningekonvention. Forskellen er, at § 8 ikke gælder personer, der er kommet til Danmark, men i stedet omhandler mennesker, som Danmark har sagt ja til at give beskyttelse efter aftale med UNHCR eller lignende organisation.

Nægtelse af beskyttelse i Danmark

Det er ikke alle asylansøgere, der ender med at få opholdstilladelse. I 2021 var det eksempelvis kun 55% af de i alt 2099 asylansøgere, der fik tildelt opholdstilladelse i Danmark. [6]

Det er der særligt to grunde til:

1. Udsendelse til et andet EU-land

Hvis man på vejen til Danmark blev registreret af myndigheder i et andet EU-land, vil det være dette land, der har ansvaret for at behandle asylsagen. Udlændingestyrelsen vil i sådanne tilfælde anmode dette land om at overtage sagsbehandlingen. Såfremt dette land godkender anmodningen, vil man blive transporteret dertil, og ens asylsag vil blive håndteret der. Der gælder dog særlige regler for uledsagede mindreårige, hvorfor Danmark ikke kan sende uledsagede mindreårige til andre lande, hvis ikke det tjener den mindreåriges tarv bedst. Alle regler er fastlagt i Dublin Forordningen, som Danmark også er underskriver på.

2. Afslag på asyl

Udlændingestyrelsen kan efter første samtale vurdere en asylansøgers motiv for værende "åbenbar grundløs", hvis personens motiv ikke er stærk nok til at opnå opholdstilladelse efter gældende lov. Det sker dog ofte, at Udlændingestyrelsen må indkalde asylansøgere til opfølgende samtaler for at sikre, at de har nok information til at kunne træffe en afgørelse.

Når Udlændingestyrelsen giver afslag på asyl, overgår sagen automatisk til Flygtningenævnet, der skal tage endelig stilling. Nævnet kan omgøre Udlændingestyrelsens afgørelser, og sker dette vil den enkelte asylansøger blive tildelt opholdstilladelse efter Udlændingelovens §§ 7.1, 7.2 eller 7.3.

[6] Tal og fakta på udlændingeområdet 2021

Hvis Flygtningenævnet ikke mener, at der er nok information i sagen til at kunne træffe endelig afgørelse, vil de hjemvise sagen til Udlændingestyrelsen til fornyet behandling.

Stadfæster nævnet styrelsens afgørelse om afslag på asyl, vil nævnet som udgangspunkt fastsætte en udrejsefrist på 7 dage.

Hvis ikke man udrejser frivilligt, risikerer man at blive udsendt med tvang. Hvis ikke Danmark har politiske aftaler med det land, man som udlænding er udrejst fra, vil det dog ikke være muligt for de danske myndigheder at lave en tvangsudsendelse. I sådanne tilfælde vil man blive beordret til at tage ophold på et udrejsecenter på ubestemt tid.

Individuel sagsbehandling

Udlændingestyrelsen skal i hver sag individuelt gå ind og vurdere, hvad den enkelte asylansøger risikerer, hvis han/hun rejser tilbage til det land, som de er flygtet fra. Det er eksempelvis ikke nok bare at kigge på den pågældendes nationalitet.

Det betyder også, at personer, som er flygtet fra samme område, ikke altid ender med at få samme afgørelse. F.eks. har Udlændingestyrelsen tildelt personer fra Syrien vidt forskellige typer af opholdstilladelse. Mange kvinder, der er flygtet fra Syrien, har fået opholdstilladelse efter § 7.3, altså de generelle forhold i landet, hvor mænd i den værnepligtige alder, stort set alle har fået tildelt opholdstilladelse efter §7.1 eller §7.2. Udlændingestyrelsens argument har været, at kvinderne ikke på samme måde har været personligt forfulgte, hvorimod mændene ikke har kunne vende tilbage, da de ikke har været i risiko for at blive tvangsindsat i hæren og derigennem blive udsat for tortur, dødstraf, nedværdigende eller umenneskelig behandling.

Det kan også sagtens ske, at nogle personer får opholdstilladelse, mens andre ikke gør – også selvom de er flygtet fra samme område. Det kommer nemlig meget an på, om den enkelte er personligt forfulgt eller ej.

Familiesammenføring

Hvis man får tildelt asyl i Danmark, er det også muligt at søge familiesammenføring, hvis man har familie, der endnu ikke er kommet til Danmark. Reglerne for familiesammenføring er fastsat i Udlændingelovens § 9 samt Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8.

Det er her vigtigt at tilføje, at hvis man er familiesammenført, så er ens opholdstilladelse afhængig af, om det familiemedlem, man er familiesammenført med, fortsat har opholdstilladelse i Danmark. Hvis personen, der oprindeligt fik opholdstilladelse efter § 7.1, 7.2 eller 7.3 mister sin opholdstilladelse, gør den familiesammenførte person også.

Hvorfor flygter mennesker?

Der er forskellige forklaringer på, hvorfor nogle mennesker er tvunget til at forlade deres hjem. Helt overordnet kan man skelne imellem umiddelbare forklaringer og underliggende forklaringer.

De umiddelbare forklaringer er dét, som mennesker helt konkret er på flugt fra. Det kan være, at ens hjem bliver bombet, at man bliver forfulgt af staten, fordi man har en bestemt politisk holdning, eller at man ikke har lov til at praktisere den religion, man tror på.

De underliggende forklaringer er mindre specifikke, da de omhandler større strukturelle forhold. Som eksempel på underliggende forklaringer, kan man nævne økonomisk ulighed, der hvert år fører til, at mennesker migrerer nye steder hen for at opnå bedre levestandarder.
Et andet eksempel er klimafordrevne mennesker – folk der nødsaget til at migrere hen mod områder, hvor klimaet tillader, at de kan bo.

Det er dog de færreste lande i verden, der anerkender klimafordrevne mennesker som værende flygtninge. Det samme gælder folk, der er migreret til et andet land grundet dårlige økonomiske forhold i hjemlandet. Dette skyldes, at det meste af international flygtningelov ikke tager højde for sådanne forhold.

Retten til asyl

Flygtningekonvention af 1951, herunder protokollen af 1967, danner grundlaget for, hvordan de fleste lande i verden definerer, hvem der skal anses for at være flygtninge. Ifølge konventionens artikel 1, skal flygtninge forstås som personer,

- der befinder sig uden for det land, hvor de har statsborgerskab,
- som har en velbegrundet frygt for at blive forfulgt på baggrund af deres etnicitet, religion, nationalitet, seksualitet eller politiske overbevisning,
- og som ikke har mulighed for at søge beskyttelse i det land, hvor de har statsborgerskab.

I alt 146 lande er underskrivere af konventionen, og disse lande har derfor en forpligtigelse til at give beskyttelse til personer, der lever op til flygtningekonventionens definition. Antallet af underskrivere svarer til cirka 75% af alle lande i verden.

Der findes dog også andre internationale konventioner, der udvider ovenfornævnte definition. Hvis et land vælger at være underskriver på flere end én konvention, vil dette land også være forpligtiget til at tage imod andre grupper af mennesker, der søger beskyttelse.

Nedenfor ses en række forskellige internationale konventioner, der udvider definitionen forskelligt. Det skal hertil bemærkes, at Danmark er underskriver på FN's Konvention mod Tortur og Den Europæiske Menneskerettighedskonventionen.

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (1950)

Europarådet blev oprettet i 1949 som en organisation, der skulle arbejde på at opretholde fred og samarbejde i Europa. Året efter oprettelsen vedtog medlemslandene Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, der indeholder en oversigt over politiske og borgerlige rettigheder. Konventionen havde til hensigt at beskytte menneskerettigheder og frihedsrettigheder som fx ret til liv, forbud mod tortur,

slaveri og tvangsarbejde samt retten til frihed, sikkerhed og retfærdig rettergang[7]. Læs mere her.

Konventionen om de specifikke aspekter af flygtningeproblemer i Afrika (1969) /Cartagenadeklarationen (1984).

Der findes også andre konventioner, der sikrer rettigheder til personer på flugt. Den Afrikanske Union (OAU) vedtog i 1969 Konvention om de specifikke aspekter af flygtningeproblemer i Afrika, og de Latinamerikanske lande vedtog i 1984 Cartagenadeklarationen.

Forfatterne bag begge konventioner var utilfredse med den måde, som FN's Flygtningekonvention definerer flygtninge på. Begge disse konventioner udvider definitionen af en flygtning, så det ikke kun er et spørgsmål om forfølgelse. I stedet gør de det tydeligt, at man også er flygtning, hvis man f.eks. er på flugt fra krig eller interne uroligheder i det land, man bor i. Derudover indeholder OAU også muligheden for, at beskytte mennesker, der flygter på grund af klimaforandringer, hvilket heller ikke er inkluderet i FN's Flygtningekonventions definition.

Den Afrikanske Union vedtog deres flygtningekonvention, efter at der i mange afrikanske lande havde været uafhængighedskrige i 1960'erne. Mange afrikanske lande havde været koloniseret af europæiske lande, men kæmpede for at slippe af med kolonimagterne. F.eks. kæmpede Algeriet for at opnå selvstændighed fra Frankrig i en krig, der varede fra 1954-1962, hvor omkring 1 mio. algerier mistede livet. Det er svært at sige, præcist hvor mange algeriere der blev tvunget på flugt under krigen, men i 1957 havde UNHCR kontakt med over 200.000 algeriere, der var flygtet til Marokko eller Tunesien. Mange mennesker blev på den måde drevet på flugt under de afrikanske uafhængighedskrige, og det var en af grundene til, at konventionen blev til[8]. Læs mere her.

[7] https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/den-europaeiske-menneskerettighedskonvention-4-november-1950
[8] https://dfunk.dk/hvem-er-flygtning/

Konventionen mod Tortur (1984)

I denne konvention betyder udtrykket »tortur« enhver handling, ved hvilken stærk smerte eller lidelse, enten fysisk eller mental, bevidst påføres en person med det formål at fremskaffe oplysninger eller en tilståelse fra denne eller en trediemand, at straffe ham for en handling, som han selv eller en trediemand har begået eller mistænkes for at have begået, eller at skræmme eller lægge tvang på ham eller en trediemand, eller af nogen grund baseret på nogen form for forskelsbehandling, når en sådan smerte eller lidelse påføres af eller på opfordring af en offentlig ansat eller en anden person, der virker i embeds medfør eller med en sådan persons samtykke eller indvilligelse. Smerte eller lidelse, der alene er en naturlig eller tilfældig følge eller del af lovlige sanktioner, er ikke omfattet[9]. Læs mere her.

Asylcentre

Så snart man har søgt om asyl i Danmark, skal man tage ophold på et af landets asylcentre. Det er udlændingestyrelsen, der udvælger hvilken type af asylcenter, man fremover skal bo på.

Asylcentrene har nemlig forskellige funktioner, og mange oplever at blive rykket rundt til forskellige centre alt efter, hvor de befinder sig i asylprocessen befinder sig i. Andre faktorer, der har betydning for, hvor man ender med at tage ophold, afhænger af ens alder, og man er enlig eller er kommet til Danmark med sin familie.

De forskellige typer af centre er:

Modtagercenter Sandholm

Her bor man som nyankommet asylansøger indtil det besluttes af Udlændingestyrelsen, hvorvidt ens sag skal behandles i Danmark. Hvis ens sag skal behandles i Danmark, vil man blive bedt om at tage ophold på et opholdscenter.

[9] https://www.retsinformation.dk/eli/ltc/1987/88

Det er også muligt, at udlændingestyrelsen efter første samtale vurderer, at man ikke har ret til asyl i Danmark. Se mere herom i afsnittet om udrejsecentre. Modtagercenteret drives af Røde Kors.

Opholdscentre

Så længe ens asylsag er i proces, vil man skulle tage ophold på et opholdscenter. Centrene er forskellige for hinanden og huserer forskellige grupper af asylansøgere. Eksempelvis er der børnecentre for de asylansøgere, der er uledsagede og under 18 år. Der også centre for børnefamilier og personer med særlige behov.

Når Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse i ens sag, skal man flytte ud af opholdscenteret.
Får man en opholdstilladelse, flytter man til den kommune, Udlændingestyrelsen har bestemt, at man skal bo i. Får man derimod afslag på asyl, vil man – ligesom beskrevet ovenfor – muligvis skulle tage ophold på et Udrejsecenter. Opholdscentrene drives af enten Røde Kors eller Kommunerne

Udrejsecentre

Hvis flygtningenævnet har stadfæstet Udlændingestyrelsens afgørelse om afvisning på asyl, vil man blive bedt om at udrejse efter en bestemt frist. Hvis ikke man udrejser frivilligt, vil man blive påbudt at tage ophold på et udrejsecenter.

Der sidder også andre mennesker på asylcentre end afviste asylansøgere, herunder folk, der udvist ved dom, og andre, som myndighederne har vurderet til at være til fare for statens sikkerhed.

Ligesom opholdscentrene, er der også forskel på nogle af udrejsecentrene, og et af centrene – Udrejsecenter Avnstrup – er tiltænkt børn og familie.

Det er kriminalforsorgen, der driver udrejsecentrene – lige på nær Avnstrup, hvor Røde Kors står for den daglige drift. Røde Kors er også tilstede ved de andre

udrejsecentre, hvor de tilbyder en smule undervisning og forskellige kurser. Læs mere om de forskellige typer asylcentre ved at klikke her.[10]

Integration

Hvis man slår "at integrere" op i en ordbog, står der, at det er en proces, der forener adskilte enheder og skaber en større helhed. Det er altså foreningen af forskellige ting, som kan skabe noget større. Det er vigtigt at have for øje, at det ikke er en sammensmeltning, som gør at alle skal være ens, men derimod et sted hvor forskelle kan mødes.

Hvis vi taler om integration i samtaler om flugt, handler det om at de personer, der er flygtet, møder de personer, der allerede bor i Danmark. Men det handler også om at de, der allerede bor i Danmark, møder og nærmer sig de mennesker, der er flygtet hertil. Begge parter tager ved lære af hinandens kultur, ideer, viden og traditioner, og på samme tid holder man fast i sine egen viden, kultur, ideer, traditioner m.m.

Når man er ny i Danmark, er det derfor en fordel at have mulighed for at få arbejde, venner, uddannelse, og at blive en del af sociale fællesskaber. På den måde kan mennesker, der er flygtet til Danmark lære mere om det danske samfund, og dem som allerede bor i Danmark kan lære de mennesker, der er kommet hertil, at kende.

Nogle gange taler man også om integration, som om at det er personer med forskellige kulturer, der skal møde hinanden. Her er det dog vigtigt at huske, at kultur er mange forskellige ting, f.eks. vaner og traditioner og at vi alle er en del af forskellige kulturer – såsom i familien, i skolen, på arbejdet, sammen med vores venner eller hvis vi går til en fritidsaktivitet. Derfor kan det godt være, at der er kulturforskelle mellem en person med flugterfaringer og en person, der har boet hele sit liv i Roskilde, men der er også forskel mellem to personer, der begge har boet hele deres liv i Roskilde – hvis den ene f.eks. er præst og den anden aldrig har sat sin fod i en kirke.

[10] https://nyidanmark.dk/da/Du-venter-svar/Asyl/Hvor-kan-asylans%C3%B8gerne-bo'/Asylcentre/?anchor=A1D77AC3A6394D00A03A6F3E9538CAD7&callbackItem=56C2F2FD53D5437DA22BBFFB6BB83F78&callbackAnchor=D648C5710E9846E09D4B8008C720E493A1D77AC3A6394D00A03A6F3E9538CAD7